Balassa-Gyarmat, 1887. marczius 6. 10. szám. XV-ik évfolyam.

NÓGRÁDI LAPOK
és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdászati hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . . 6 frt.
Fél évre . . . . 3 frt.
Negyed évre . . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára: 15 krajczár.
Előfizetni csupán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.
Előfizetési pénzek, reclamátiók és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.
Hirdetések díja: öt hasábos petitsor 5 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltetnek.
Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.
Nyilttér garmond sor: 20 kr.

B.-Gyarmat, márcz. 3-án.

B. Gyarmat városa még sok oly attributumot nélkülöz, mik nélkül civilisált városok nem is képzelhetők.

Meg kell vallanunk, hogy több tekintetben Losoncz városa túlszárnyalta a megye székvárosát. Ezt különben nemis lehet csodálni, mert hisz Losoncz városát a főgymnásium, a vasut, az ott állomásozó közös hadsereg egyik kiváló ezrede s annak kitűnő és mivelt tisztikara, rendezett tanácsa, minden évben egy lépéssel előbbre viszik a culturális czélok felé.

Mit mondjunk a megye székvárosáról? Elsősorban is azon nehezteléseknek kell adnunk kifejezést, hogy a székváros a megye mostoha gyermeke. Azt lehet mondani, hogy egészen magára van hagyatva, s csak a benlakók intelligentiája és jóakarata az, mely tántorithatlanul küzd a székváros v á r o s i j e l l e g e és civilisatiója mellett.

Sajnosan kezd lábra kapni a particularismus, mely az erőket megbénitja, elvonja és nagyobb alkotásokra képtelenné teszi.

De hát akár hogy is áll a dolog, B.-Gyarmat városa, azt lehet mondani most kezdi élni férfikorszakát; azon kort, mely a legerősebb tevékenységet képes kifejteni a haladás kerekének mozgatásában. Legközelebb rendezve lesz adósságügye, hisszük és reméljük, hogy a 302 holdnyi censualis legelőből kitelik egy szép városkert, s egyrészét a gazdasági egylet fogja hasznositani. Erős a hitünk arra nézve is, hogy az ipolyság-gyarmati vasut más fél év alatt kiépül

Nos hát mi kell még?

Ezt is megmondjuk röviden.

Nem csak a papir fogyasztásból lehet ma már következtetni valamely város miveltségére; mert ha ez állana, úgy B.-Gyarmat az elsőrendű városok között szerepelne; hanem a szappan fogyasztás is valóságos hévmérője a civilisatiónak. A szappannal meg a f ü r d ő volna szoros kapcsolatban, ha ugyan volna fürdőnk. Volt és van is B.-Gyarmaton egy rozzant fürdő, ott a Jeruzsalem utczában, de a tulajdonos Népbank igazgatósága a fürdő helyiséget egy kétes jellegű üzletnek adta ki, s most a fürdö helyiségben az a mottó, hogy: „C s i c s ó n ó g a l a m b o m!"

Volt olyan nézet is, hogy ha a Népbank ezen fürdő helyiséget egy kis tőke befektetéssel rendbe hozza, soha jövedelmezőbb vállalatot nem csinált volna. De hát ez a nézet nem érvényesült, s most csakugyan ott vagyunk, hogy B.-Gyarmaton nincs fürdőhelyiség, mert ama különben is rozzant és erkölcsileg elitélendő helyre tisztességes emberek nem mehetnek.

Pedig ha meggondoljuk, hogy B. Gyarmaton a balandság a legutóbbi időkben is óriási mérveket öltött, úgy meg kell ragadnunk minden alkalmat és módot rossz lábon álló egészségügyünk helyreállitására.

Létesitsünk a varos igényeinek megfelelő fürdő helyiséget! Legalább is olyat, mint a losonczi.

Mi részünkről megteszünk mindent, hogy ezen ügy életet nyerjen, s elhatároztuk, hogy a jövő vasárnap a fürdő létesitése tárgyában szükebb körű értekezletet hivjunk egybe, mely a módok és eszközökre nézve kész mukálattal lépjen a közönség elé.

A nagyközönség támogatásától függ tehát, hogy egészségügyünk fejlesztésére nézve ezen nélkülözhetlen tényező megvalósitassék.

Vasut ügy.

Mint lapunk 8-ik számában jeleztük, az o. m. államvaspálya társaság elfogadta subventio fejében a nógrádi érdekeltség és Hontmegye részéről felajánlott 70,000 frtot, azonban mindkét megyéhez átirt, és a 70,000 frton felül 4 pontban körvonalazta kivánalmait, melyeknek törvényhatóság általi biztositását várja. Ezen pontok a következők, ugyanis: 1. Mindkét megye kötelezi magát tőle kitelhetően a vasuttársulatot teljes erkölcsi befolyásának érvényesitése mellett támogatni, hogy a föld és épületek beváltásánál jogosulatlan és tulzott kártéritési igények ne érvényesüljenek. 2 Mindkét megye közönsége köteles leend a vasuti állomások és állóhelyekhez a hozzá vezető utakat saját költségére és pedig kellő időben legkésőbb azonban a vasut üzleti megnyitásának idejéig kiépiteni. 3 Mindkét megye közönsége a vasutépités folytán szükségessé válandó útáthelyezéseket saját költségén eszközlendi. 4. Gondoskodik a két megye közönsége, hogy a társulatra mi kötelezettség se háríttassék a vasutépités következtében szükségessé válandó vizszabályozásoknak és vizlevezetéseknek eszközlésére, illetőleg mindkét megye közönsége előforduló ily szükség esetén ezen munkálatokat saját költségén végrehajtani tartozik.

Ezen feltételeket Hontm.-gye vasuti bizottsága tárgyalás alá vevén, a kivánt utak összhosszát 1 kilometerben alapitotta meg. Az útátjárók áthelyezését magára vállalta a bizottság. Ellenben a közutaknak minden egyéb és igy a vasut által netán hosszban is történendő elfoglalása következtében felmerült útáthelyezéseket a vasuttársaság saját költségén köteles eszközöltetni. Végül a vasuttársulatnak biztositania kell a megyét, hogy a vasutvonalat lehetőleg oly irányban fogja vezetni, hogy folyó szabályozások és vizáteresz épitések szükségessé ne váljanak

A hontmegyei vasuti bizottság ezen megállapodásokat törvényhatósági közgyülése elé fogja vinni, s kétséget nem szenved, hogy Hontmegye közönsége ezen ovatosan megszerkesztett, de a társulat által — úgy látszik — elfogadott biztositásokat egyhangulag elfogja fogadni.

A társulat ezen 4 pontban kivánt feltételeit a nógrádi érdekeltség szükebb körű bizottsága is tárgyalás alá vette, s Hontmegye vasuti bizottságának förmutázott megállapodásait olyanoknak találta, melyek méltányosak, s keresztül vihetők. Miért is a nógrádi érdekeltség szükebb körű bizottsága elhatározta, hogy a vármegye bizottságához kérvényt nyujt be, a társulat által kivánt feltételek biztositása iránt

Mint értesültünk, ezen kérvény tárgyalására a vármegyei közgyülés legközelebb egybe hivatni fog

A szükebb körű bizottság, tekintve azt, hogy Hontmegye vasuti bizottságával ezután sürűbb érintkezése lesz, szükségét látta annak, hogy magát több ügybuzgó érdekeltségi taggal kiegészitse. Igy tagokul beválasztattak: dr. Pulszky Agost, gr. Pejacsevich Artkur, Turner Nándor és Majthenyi Ottmár urak.

Gr Gyürky főispán és a nógrádvármegyei vöröskereszt választmányai.

Örvendetes tudomásunkra jutott azon tény, hogy gr Gyürky Abrahám, mint Nógrádvármegye főispánja, kormányzata alatt levő Nógrádvármegye területén működő nógrádmegyei vereskereszt egylet vidéki választmány (B.-Gyarmaton) a Losoncz vidéki, valamint Salgó-Tarján vidéki választmány elnökégeihez, azok utján ügykezelésük alatt levő fiókegyleteik és egyes tagjaihoz a legközelebbi napokban oly felhivást intézett: melyben a vereskereszt egylet legmagasabb czéljaira hivatkozással, felkérte a vereskereszt vármegyei választmányait, fiókjait és azok utján egyes tagjait, hogy áldozatkészséget és fáradtságot nem kimélő ténykedés mellett folytonos összműködést fejtenek ki.

Amennyiben pedig a vereskereszt egylet által eléretni szándékolt érdekeknek minden eshetőségekkel menten való biztositását ezen egyleti működés fejlesztése és folytonos buzgó ápolása mellett helyesen csak úgy véli elérhetőnek, ha Nógrádvármegye területén a már fennálló egyleti választmányok és fiókokon kivül még a nógrádi járásban, Nagy-oroszin, a sziraki járásban Szirákon és füleki járásban, Füleken vidéki választmányok alakulnának önálló ügyvezetéssel, esetleg az eddigi választmányok valamelyikének ügyvezetése alatt. Hogy pedig ezen óhaja gróf Gyürky Ábrahámnak megvalósuljon, tekintélyes társadalmi állás, nemes erények és szeretetre méltóságról széles körben ismert, Berchtold Richárdné, Degenfeld Lajosné és Wilczek Henrikné grófnőket kérte fel irásbeli felhivásában, miszerint honleányi áldozatkészséggel az emberiség és magyar hazánk javára kegyesen oda hatni méltóztassanak, hogy a kivánt fiók egyletek mentül számosabb taggal megalakulhassanak.

Végül pedig felhivta főispánunk Baláss Ferencz, Veres János és Plachy József járási főszolgabirókat, miszerint nevezett grófnők felhivásainak hódolva, a honfiui kötelesség érzetén kivül, fáradságot nem kimélve köztisztviselői minőségükben a vereskereszt egylet magasztos eszméjének megismertetését vezetésük alatt levő községekben széles körben megismertessék, és oda hassanak, hogy a kivánt eszme megvalósuljon és a tervbe vett fiók egyletek megalakuljanak.

Az Ipolyi emléktábla.

Ipolyi elvesztésével az ország millióinak gyászába elsősorban a dicsőült szülőfölde Hontvármegye összes polgárainak könnyei vegyülnek. E vármegyének első tisztviselője, a minden szépért, jóért, nemesért lankadatlan hazafias hévvel félszázad óta szóval, tettel és a sajtó utján egyaránt buzgó Pongrácz Lajos, késedelem nélkül közrebocsátá a felhivást a nagynevű halott emlékére Ipolykesziben, Ipolyi első zsenge gyermekkorának szinhelyén állitandó márványtábla költségeire való adakozás iránt; és a közönségrészvéte máris oly mérvben nyilvánult, hogy az emléklap az ezután begyülendő összeggel kiegészitve még ez év folyamán felállitandó lesz.

Pongrácz Lajos úr jelezvén azt is, hogy kivánatos volna, miszerint az emléktáblára vésendő feliratí tervezetek a közönségből erre magukban hivatást érzők által nyilvánosan közöltessenek, ezen kivánalom a „Nógrádi" és „Honti" hetilapok utján, több változatban tényleg megvalósulást nyert, s a már eddig beküldött mutatványok közt is lehetnek olyanok, melyek közül a műértő a czélnak megfelelőt választhatna, de mert a verseny e részben soha sem árthat, nézetem szerint bizvást folyhatik az emlékiratok beküldése mindaddig, mig erre nézve az intéző bizottság bizonyos záridőt ki nem mondand. Az eddig beküldött epitaphiumokból azt látjuk, hogy alaki tekintetben a római (hexa — és penta méteres) verssorok találtatnak legalkalmasabbaknak. Ehez részemről is hozzájárulok. Másik, lényegesebb kérdés azonban, vajjon az epigramma, lehetőleg két sorban csak annyit fejezzen-e ki, hogy: „ez a tábla itt e helyen Ipolyi emlékének szenteltetik," — vagy egyes jelző szókban megérintessék az is, mik voltak az emléktáblával megtisztelőnek legkimagaslóbb érdemei?...

Elsőleg nekem ugy látszék, hogy miután fel kell tenni, miszerint a nagynevű elhunytnak kiváló érdemeit minden művelt hazafi ismeri, nem szükséges azokra habár csak egyes szókban is külön rámutatni; s ekkor a felirat két rövid sorban is összefoglalható. Később azonban más s ugy hiszem, hogy jobb nézetre tértem, annak meggondolásával, hogy az emléktábla nem annyira most élő, mint inkább a jövő idő nemzedékeik számára állittatik, a melyektől már nem lehet követelni, hogy a rég letűnt kor minden nagy emberének tetteiről tudomással birjanak, s ezzel módosulni kellett abbeli nézetemnek is, mely szerint a feliratot egyetlen distichonba foglalhatónak véltem volt és pedig azért is, mert Ipolykeszi helység nem levén Ipolyinak születéshelye, — a mi egyetlen szóval lett volna kifejezhető — itt azon körülménynek felderitése is szükséges volt, hogy: miért állittatik az emléklap mégis a mondott helyen? bármily tömör szerkezet mellett is csaknem az egész hat lábú első verssort igénybe veszi s igy marad csak a rövidebb pentameter, a mely a többi tartalom legösszevontabb lényegének kifejezésére sem elégséges.

De különben is, tekintve az előttünk álló példányokat, s ezek közt e műfaj két legismertebb remekét t. i. a Virgilius és Ráfael sir iratait, ezekben is benne van e két monumentalis férfiunak ugyszólván egész életrajza.

„Mantua me genuit, Calabri rapuere, tenet nunc
Parthenope; cecini pascua, rura, duces"

Ime innen látjuk: hol született, hol halt meg, hol temettetett el; milyen müveket alkotott (Bucolica, Georgica, Aeneis) a halhatatlan iró.

A Rafael sirverse pedig, a ki „csak festő volt" ekképen hangzik:

Hic ille est Rafael, timuit quo sospite vinci
Rerum magna parens, et moriente mori.

Ebben a két sorban még több van, mint egy életrajzban; egyébként Bembo bibornok költői tehetségét s ki ezt a verset irta, nem merjük a Virgilius lángeszének szüleményeihez hasonlitani. Több van ebben mondám, mint egy életrajz mert habár tárgya egyetlen pontra szoritkozik (arra, hogy Ráfael festő volt) — de ennek a festői művészetnek a mindent alkotó természettel szemben („rerum magna parens") versenytárs gyanánt történt felállitása, egyszersmind pedig, alakilag, költői bevégzett kivitele semmi kivánni valót nem hagy; hacsak egy modern Zoillus talán ezt a merész hasonlatot a 16 ik századbeli olasz cortesia tultengésének nem volna hajlandó tulajdonitani Annyi bizonyos, hogy a Virgilius által önmagának szerényebben készitett sirirat épen ennélfogva is értékesb az elfogulatlan itélő előtt.

Hogy bevezetőleg emlitett tárgyamra visszatérjek kérdés tárgyát képezné még, vajjon a sirirat után ne következzék e több semmi, vagy bevésessék e még néhány szóval a hatóság, s a felhivo neve és az év vagy ne? Szerény véleményem szerint a római emléktáblák példájára, az Ipolyinak szentelt lapra a vers sorok után még ez (vagy ilyenforma kiegészités) volna az emlék keletkezéséről a késő nemzedékek tájékozásaul a lapra bevésendő:

„Hontvármegye alispánja: Pongrácz Lajos felhivására a Dicsőült elhalálozása évében 1887 ben állittatott tisztelői által."

A római sarcophagokon többnyire az azon időbeli consulok, praetor vagy aedilis nevei emlittetnek: miért ne lehetne tehát itt is az illető hatóság és ennek első tisztviselője nevét átadni az ily mellékkörülményeket is nagy becsben tartó történelemnek? Én csak egytől tartok, attól t. i., hogy ily megnevezés ellen a szerénységéről ismert Pongrácz Lajos fogna tiltakozni Én azt hiszem, hogy mi, a kik a közönséget s ennélfogva a többséget is képezzük, neki e részben nem engedhetünk.

Végre, mivel nem lett kimondva, hogy a sirirati tervezetek csak névtelenül küldhetők be, ezuttal bátor vagyok a következő, saját nevemmel ellátott sirverset is bemutatni.

Ipolykesziben.

Itt eme hely-növelé Ipolyit kora zsenge szakában,
Mig lön Egyháznak, Honnak örökre dísze.
Művészet s Tudomány gyászt öltve siratja kimultát,
S nagy neve emlékét őrzi mig él a magyar.

Ezután jönne a lapidaris kiegészitő rész, már akár az általam készitett s esetleg még jobbitandó sirvers fogadtatnék el, akár bárkié másé, vagyis az, a mely az illetékes birálók által a legsikerültebbnek fog találtatni.

Ha valaki talán felakadna azon, hogy egy rövidke sirirat annyira versenyző hozzájárulását igényli, nyugodjék meg abban, miszerint rövidet jól megirni nem könnyü feladat, kivált ha a tárgy, melyhez a mü alkalmazandó, oly magasztos mint itt. Hiszen tudjuk, hogy egyes idegen szók megmagyarositása is, nem oly nagy idő előtt az akademiát és a magyar irodalom legjobb erőit heteken sőt hónapokon át foglalkoztatá, ne csodálkozzunk tehát azon se, ha egy Ipolyihoz méltó sirirat megalkotásában többen fáradoznak s nem mindjárt mutatkozik a mindenkit feltétlenül kielégithető siker. — Végre mégis el lesz találva az igazi.

Pajor István.

Pénzintézeteink.

A b.-gyarmati takarékpénztár XX-ik évi közgyülését feb. hó 27-én tartotta meg Hanzély László kir. tanácsos ur elnöklete mellett. Jelen volt 26 részvényes, 64 részvényest képviselve 128 részvénnyel. A közgyülés nem a megszokott nyugodtsággal folyt le s habár egészen tárgyilagos de mégis hevesebb vita fejlődött ki Kondor József és illetve Russinkó Antal urak inditványai miatt, mely inditványok a nagyobb mennyiségben vásárolt értékpapirok ellen inditották meg a harczot, s ezek túladásával inkább a betéti kamatokat emeltetni kivánták. Kondor majd Russinkó urak több indokot hoztak fel inditványaik mellett, melyeket azonban a takarékpénztár kipróbált vezérei — úgy szolván — halomra döntöttek az üzletből vett gyakorlatibb indokokkal. Az értékpapirok szükségszerü beváltása mellett felszólaltak Kovy Tivadar, majd Vannay Ignácz az egylet jelenlegi helyettes igazgatója, továbbá Szilágyi Mór és Kohn Armin. Ezen felszólalások után a nagy többség helyeslő tudomásul vette az igazgatóság eljárását, s a betéti kamatokra nézve is kijelentette, hogy e tekintetben az igazgatóság intézkedéseibe bele nyugszik. Akár hogy is áll a dolog, a vita leplezett alapját mégis csak az képezte, hogy az osztalék nem 50 frt, de még 40 frt sem, hanem 30 frtban lett megalapitva, a mult üzleti évre. Ez, mondjuk meg őszintén, rosszul esett a részvényesek legtöbbjének, kik hozzá vannak már szoktatva a nagy osztalékhoz. Az osztalék leszállitását azzal indokolja az igazgatói jelentés, hogy már az év elején pénzelhelyezési nehézségek támadtak. Nézetünk szerint a mult üzletiév nem volt alkalmas arra, hogy a kisebb tiszta jövedelem rovására külön tartalékalap alkottassék, s erre 1905 frt 44 krt szakitassék ki a tiszta nyereményből. Erről talán akkor kellett volna gondoskodni, mikor 50 frt volt az osztalék; mert hisz ha az 1905 frt 44 kr felosztatik a részvényesek között, úgy az osztalék mégis 36—37 frtra rughatott volna, s nem kellene most az igazgatóságnak a részvényesek titkos és nem titkos duzzogásával leszámolnia. Egyébként meg kell jegyeznünk, hogy az intézet iránti bizalom ez évben is szilárd volt, ezt mutatja azon körülmény, hogy a betétek összege 188,708 frt 10 krral szaporodott. Az üzleti év főbb számai a következők: üzlet forgalom: 3.221.645 frt 57 kr. A sziráki fióktakarékpénztárnál az üzlet forgalom: 550,723 frt 42 kr. Mérleg és vagyon 1.886.249 frt 53 kr.

A takarékpénztár a mult évi üzletből 312 frt 38 krt oszt ki jótékony czélokra. És pedig:

1) a honvéd menház részére . . . 30 frt,
2) a nógrm. gazd. egyl. . . . 50 frt,
3) a helybeli polgári iskola szegény növendékei tanszereire . . . 40 frt,
4) a helybeli áll. el., r. kath., evang. és izraelita népiskolák szegény tanulói részére 25 forintjával . . . 100 frt,
5) a helyb. kisdedóvoda alapnak . . . 20 frt,
6) a „ iparisk. szegénytanulóinak . . 60 frt,
7) a „ tüzoltó egyletnek . . . 20 frt,
8) a „ dalárdának . . . 5 frt,
9) szegény gyermekek alapjának . . 17 frt 38 kr.

Harmos Gábor eltávozása után helyettes igazgató lett: Vannay Ignácz, aligazgató: Havas Gyula; elhalt Milovan János helyébe felügyelő bizottsági tag: Nedics János.

A közgyülés végül tudomásul vette az igazgatóság évi működését s felhatalmazta az igazgatóságot arra is, hogy az ipolyság-b.-gyarmati vasut költségeihez is, amennyiben arra szükség leend, megfelelő összeggel hozzájáruljon.

A b.-gyarmati takarék és hitelintézet folyó évi február 27-én délutáni 3 órakor tartotta évi rendes közgyülését Komjáthy Anzelm kir. tanácsos elnöklete alatt.

Megjelent a közgyülésre 23 részvényes személyesen s ezek 9 távollevő részvényest is képviseltek. A jegyzőkönyv felvételére Balás József intézeti ügyész s hitelesitésére dr. Bogdán Mihály és Szilágyi Mór részvényesek kérettek fel. A határozat képesség constatálása után felolvastattak a lejárt 1886-iki üzletévről szóló igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések, úgy az 1886. évi forgalmi és mérlegkimutatások, melyekből kiemeljük a következőket: Tett a forgalom bevételekben 1,163,234 frt 35 krt, kiadásokban ugyan annyit, egészben tehát 2,326,468 frt 70 krt. A lejárt 1886. évi deczember 31-én jelzálog, váltó s kézizálog kölcsönökben 365,105 frt 6 kr volt kint a hitelt élvező közönségnél. Betét állomány 316,591 frt 5 kr. Évi tiszta jövedelem 7063 frt 20 kr, melyekből levonva a tartalék s nyugdij alapra, jótékony czélokra s az igazgatóság úgy felügyelő bizottság számára elkülönitendő 1927 frt 55 krt s végül 3 darab kétes váltó czimén apadásba hozatni rendelt 299 frtot, a 300 drb részvényre 4830 frt 65 kr vagyis egy-egy részvényre 16 frt 12 kr osztalék mutatkozik kifizetendőnek. Egyhangulag elfogadtatott azonban az igazgatóság azon inditványa, hogy osztalékul ne több mint részvényenként 12 frt fizettessék ki és pedig már f. évi márcz. 1-től kezdve, a részvényenkénti 4 frt 12 kr pedig az intézet szilárdságát emelő tartalék tőke további gyarapitására forditassék.

Határozza azután a közgyülés, hogy a B.-Gyarmaton létesitendő megyei közkórház alapjához 100 frtos részletekben 1000 frttal járul.

A különféle jótékony czélokra eső jutalékok meghatározása után a személyes dolgokra került a sor s elnök kiemelve, hogy jelenleg sem az igazgatóság, sem a felügyelő bizottság választás alá nem esik, felemliti azon különben is köztudomású körülményt, hogy az intézeti pénztárnok Berczelly Ödön ur szembetegsége miatt az év folyásán állásáról le mondott és hogy helyére az igazgatóság által Reinhard Rezső ur gyöngyösi városi tanácsos s ottani földbirtokos választatott meg. Bemutatja őt a közgyülésnek s azon meggyőződésnek ad kifejezést, hogy a pénztárnok úr addigi állásából is kifolyólag hivatva lesz az intézet érdekeit mindenben előmozditani.

Végül Szilágyi Mór inditványára az elnök, Komjáthy Anselm úr kir. tanácsosnak az intézet érdekében tett fáradozásai s a közgyülés tapintatos vezetéseért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatván, a közgyülés köz megelégedés közt bezáratik.

Losoncz febr. 28.

Ma folyt le itt a takarék és hitelbank évi közgyülése. Az osztalék részvényenként 10 forint s 10 forint vissza lett tartva a gőzmalomnál kilátásban levő veszteségre.

Titkos szavazás utján igazgató tanácsba ujból be lettek választva Szijgyártó Sámuel, id. Serly Antal, Nádosy Gyula és Alk Ferencz urak, de be lett választva Laszly Albert úr is az igazgatóságba, ki az intézet könyvelője is, s igy az igazgatóság fenhatóság alatt áll. Mint üzletéses hivatalnoka a banknak a többek véleménye szerint az igazgató tanácsnak is tagja nem lehet. Kiváncsian nézünk elébe, hogy ezen választást a törvényszék helyben fogja-e hagyni?

Több részvényes.

Nógrádvármegye közig. bizotságának az 1886-ik év 2-ik feléről szóló jelentése.

A megyei utakat illetőleg.

A kiépitett megyei utak állapota a mult évben, daczára a reájuk forditott minimalis fenntartási költségeknek, szintén kielégitőnek volt mondható, a közlekedés azokon sehol nem akadt fenn.

A nagyméltóságu közmunka és közl. ministerium által jóváhagyott közmunka előirányzat terhére eszközlendett kavicsszállitások, uj hidépitések, régi hidak javitása és egyéb fentartási munkák teljesitettek és szabályszerüen a kir. épitészeti hivatal közreműködése mellett, felülvizsgáltattak és az illető vállalkozókkal a leszámolások teljesitettek.

E helyen megemlittetik, hogy a kis-maros-verőczei uton levő és 1884. évben felhőszakadás által elsodort, ugynevezett Gimpli patak hid ujból épitése 17 mtr. szabad fesztávolsággal a mult évben majdnem 10,000 frt költséggel befejeztetett és felülvizsgáltatott.

Az előbb emlitett nagyobb mütárgyon kivül a törvényhatósági utakon még a következő nagyobb költséget igénylő hidépitések és egyéb helyreigazitások foganatositva lettek, és pedig:

1. A szalatna-kálnó-zlatuói uton az ugy nevezett zelenei nagy Ipolyhid kijavitása, valamint Csehbrezó községben két uj hid épitése teljesittetett.

2. A jászteleck bánk pencz-rádi megyei uton a 2. számu hid ujból épittetett.

3. A b. gyarmat zólyomi uton több hid nagyobb kijavitása, valamint az utpálya biztositása végett több támfal ujbóli helyreállitása eszközöltetett.

4. A rapp salgótarjáni megyei uton levő 7. 9. 24 és 26 számu hidak részint kijavittattak, részint pedig ujból epitve lettek

5. A losoncz-fülek-hevesi megyei ut 19—20 és 26—27 kilométer szakaszán levő járhatlan helyek, melyek a katonai közegek által történt bejárás alkalmával kifogásoltattak, majdnem egy kilométer hosszban ujból épitettek és e helyeken 4 uj mütárgy létesitetett.

6. A losoncz zólyomi megyei uton levő 37 számu alacsony fekvésü hid, a kellő hidfeljárókkal együtt ujból épittetett

7. A szécsény szántói megyei uton Lócz és Zsuny községek mellett fekvő 13 és 23 számu nagyobb mütárgyak ujból helyre állitattak és a lóczi hidnál az ut régi miveletje megfelelőleg emeltetett.

8. A ráros sztregovai megyei uton levő 2. sz. hid ujból helyreállittatott és a kellő feljárók letesittettek.

9. A kisterenne-pétervásári megyei uton fekvő 1. számu két nyilásu nagyobb boltozott hidnál, nagyobb mérvü kijavitás eszközöltetett.

10. A szécsény szántói megyei uton levő 54. sz. hid ujbóli helyreállitása foganatosittatott

11. A szarvasgede-sziráki uton fekvő 23. sz. hid ujból felépitetett.

12. A b gyarmat vera gi megyei ut 17 kilométer szakaszában fekvő ugynevezett kelecsényi hid, mely 6 méter szabad fesztávolsággal bir, ujból felépitetett.

13. A losoncz-gács turopolyai megyei ut 10 és 11 kilométer szakaszán egy nagyobb mérvü utbiztositási munka teljesittetett, és végül

14. Ugyanezen uton a 32 ik számu áteresz ujból épittetett.

Az elősoroltakon kivül még néhány apróbb áteresz ujból épitése, valamint számos hidak és áteresznél kisebb javitási munkák végeztettek, valamint a kiépitetlen megyei utakon létező járhatatlan helyek kiigazitása eszközöltetett.

A mult évben ujból épitett törvényhatósági utakat illetőleg tisztelettel jelentheljük, hogy a jászteleck-bánk pencz-rádi út Bánk és Keszeg községek közötti 7480 f. méter hosszu szakasza az ujból letesitett 11 darab mütárgyal együtt mult év november hóban vállalkozó által befejeztetvén, a forgalomnak átadatott, a munka felülvizsgálata azonban a kedvezőtlen időjárás végett csakis 1887. év elején leend eszközölve.

(Folytatása és vége következik.)

A b.-gyarmati tüzoltó egylet évi jelentése.

Tartottunk a mult évben egy közgyülést egy jubiláris közgyülést, 5 választmányi, 17 rendes, 2 rendkivüli és egy zárt tiszti ülést.

E gyülések főbb határozatai: 1. a losonczi önk. tüzoltó egylet alapitványaért, a Geittner és Rausch cég pedig az ajándékozott vizgépért s egyebekért alapitó tagul választatptt, nekik jegyzőkönyvi köszönet sőt utóbbinak még elismerés is szavazva lett. 2. a jubiláris ünnepély alkalmából sürgönnyel üdvözlő pozsonyi váczi és lévai társegyleteknek a tisztikar köszönetet mondott. 3. Wagner István titkár közbejöttével Siklaky István körjegyző által letesitett szklabonyai önkéntes tüzoltó egyletet tisztikar szövetséges társul fogadta 4. Harmos Gábor eltávozása miatt elnöki tisztéről lekö-szönvén, midőn ideiglenes elnökül Garam Jenő törv. biró s választmányi tag megválasztva lett, volt elnöknek buzgó és sikeres fáradozásai és pártfogásaért a választmány által jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. 5. Wagner István titkárnak a városra s az egyletre vonatkozó történeti felolvasásért a rendkivüli közgyülés (jubiláris közgyülés) által teljes elismerés lett szavazva. 6. a fogatok csakis a közönség támogatása alapján levén fentarthatók, tehát a viteldij megalapittatott. 7, hogy a tisztülések után szak felolvasások és a téli hónapokban tiszti őrségek tartassanak. 8 az egylet kebelébe lépett kereskedő ifjakkal gyakorlat csakis akkor tartandó, mikor ebben üzleti elfoglaltságuk miatt akadályozva nincsenek, ép ugy a nappali tüzeseteknél való megjelenés alól felmentendők. 9 a szolgálati érmek az egylet szük anyagi viszonyainál fogva ez idő szerint be nem szerezhetők.

Az ügyvitel érdekéből rendes iktató, jegyző, rendeleti könyvek, tüzőrségi naplók és törzskönyv stb. pontosan vezetve voltak.

Az elméleti és gyakorlati képzés czéljából parancsnokság télen át hetenként egyszer, sőt utóbbi időben a tiszti ülések után is szak felolvasásokat, a melegebb időszak alatt pedig 10 rendes és 2 diszgyakorlatot tartott.

Az év minden napján sőt kilátással a gyors hó olvadásból eredhető vizárra, február hó 21 től április 10 ig megkettőztetett s annak idején a szinkörben kellően ellenőrizett őrség állott.

Tüzeset, a melynek oltását egyletünk eszközölte volt: 16; ezek közül a város területén 12, még pedig, kéménytüz: 8, zsindelytető-tüz 1, csátéboglya-tüz 1, jégverem tüz 1, fás kamara tüz 1, a városhatárában: szénatartók és borházak: 2 szer, a város határán kivül P. Podluzsányban egy szalmatartó tüz és Patvarczon egyszer.

Működő tagjainknak mind a tüzeseteknél mi baja sem történt.

A teljes elismerés által babér koszoruzta egylet beléletében azonban, nemcsak sajnos körülményként merült fel szeretett elnökünk távozta Milován János buzgó ügyészünk s Somogyi Miklós tevékeny szivattyúsunk elhúnyta, de az is, hogy a kötelességek teljesitésénél egyes tagok még ma sem emelkedtek azon szinvonalra, mit fogadalmuk alapján elérniök kellene s ugy a büntetések sem maradhattak el, ugyanis figyelmeztetve volt 1, őrséget pótolt 5, figyelmeztetéssel őrséget pótolt 1, büntető őrséget állott 3, dorgálva volt 1, 50 krnyi birság lefizetésére itélve 5, 1 frtnyi birsággal sujtva 1, 2 frtnyival 1, állásától felfüggesztve volt 1, kizárva 1.

A hivatásszerü tenykedésen kivül az egylet működési képességének fokozása körül Schultz Lajos h. parancsnoké az érdem, ki is a ló beszerzés, a fogatok fentartása és ez által a vésznél való gyors megjelenéssel nemcsak az egyes tagok önérzetét, kedvét fokozta, hanem a tüz terjedésének is ideje korán gátat emelt.

Horváth Gábor mászó szakaszparancsnok és Streisinger Albert szivattyú pedig szerelvények ajándékozásával tanusiták az egylet iránt táplált vonzalmukat.

A tüznél kifejtett buzgalomért Palla Pál, Jekkel Lajos és Marcendeák György szivattyúsok sor előtt való dicséret nyilvánitásban részesültek.

A leltári vagyon gyarapodásáról is csak kedvező jelentés tehető, ugyanis a lefolyt év folyamán gyarapodott egyletünk vagyona egy fecskendővel, 4 ló, 2 ruganyos, két igás kocsival, a fogatokhoz szükséges szerekkel, lotáp és értékesithető trágyával s igy összes leltári vagyonunk 9151 frt 86 kr értéket képvisel.

Bevételünk volt a fogatok beszersésére felvett 1500 frttal, továbbá a lovak 1810 frt 23 kr keresményével s az ajándékban nyert vizgép 700 frtnyi értékével 5299 frt 80 kr, kiadás a fogatok tiszta keresménye 537 frt 45 krczárt mint a leltári vagyon gyarapitására forditottat is beutoglalva 5217 frt 92 kr s igy pénzmaradvány 81 frt 88 kr,

Különben úgy a leltári vagyon, mint a bevétel és kiadásokül szertáros illetőleg pénztáros teend részletesebb jelentést, mi tehát ezzel az 1886 évről szóló jelentésünket befejeztük.

Az állami mének elhelyezése.

Az állami mének elhelyezése a rimaszombati méntelepositálynál f. évi február hó 12 ik napján, megyénk lótenyész bizottsága jelenlétében eszközöltetett. Ezen alkalommal úgy a jelenlevő ministeri biztos: Luczenbacher Miklós; valamint a debreczeni méntelep parancsnoka: Fadlallah el Hedad Mihály százados urak megyénk lótenyésztő közönsége igényeit lehetőleg és készséggel törekedtek kielégiteni. Ezen körülménynek köszönhető, hogy megyénk állomásaira jelenleg oly minőségü mének osztattak be, a melyek a tenyésztők igényeit a meglevő anyághoz képest, teljesen kielégithetik.

A ménlovak elhelyezésénél tenyésztőink érdekeit a fenti alkalommal: gr. Degenfeld Lajos, gr. Pejacsevich Arthur, Szilárdy Ödön, Veres János sziráki járásbeli főszolgabiró és Fáy Árpád közgazdasági előadó képviselték.

A megyebeli egyes állomásokra összesen: 20 mén osztatott ki; még pedig:

I. A b.-gyarmati ménállomásra:

1. Ruczenbrüder, angol telivér, az állam által Baltazzy Hectortól 1880 ik évben vásároltatott. Apja: Barometter, telivér; anyja: Hope, telivér, magassága: 166 cmtr, szine: pej, fedeztetési dija a bizottság által: 5 frtban alapittatot meg.

2. Gydran, angolfaj, a mezőhegyesi m. kir. állami menesből, született 1875 ik évben, apja: Gydran, anyja: Amári, angolfaj, apja mén volt a mezőhegyesi állami birtokon, magassága: 171 cmtr., szine: sárga, fedeztetési dija: 4 frt.

3. Nonius, született a mezőhegyesi állami ménesen 1874 ik évben, apja: Nonius, anyja: Revolver, eddig a borsodmegyebeli mezőkövesdi állomáson alkalmaztatott. Szine: pej, magassága: 170 cmt., fedeztetési dija: 3 frt.

4. Borsod, angolfaj, az állam által egy éves korában, Sturmann Györgytől vásároltatott, született 1881.

évben, apja: Deutscher-Michel, angol félvér, anyja szintén angol félvér, fedeztetési dija: 2 frt.

5. Vándor, helyesebben: Majestoso, a kincstár által Lónyay Gábortól 500 frtért vásároltatott, született 1876 ik évben, apja: Majestoso, anyja: Szemes, magassága: 170 cmtr., fedeztetési dija 2 frt.

6. Raschid, a bábolnai m. kir. állami ménesből, született 1869 ik évben, apja: Raschid, arabs telivér, anyja: Asslán, arabs félvér, magassága: 164 cmtr., fedeztetési dija: 2 frt.

7. Sebes, született 1879 évben, apja: Schagya, állami fedező mén, anyja: Baja, arabs félvér, magassága: 159 cmtr., fedeztetési dija: 1 frt.

II. A losonczi ménállomás.

1. Ignácz, fedeztetési dija: 4 frt,
2. Schagya, „ „ 2 „
3. Árvafi, „ „ 3 „

III. A füleki ménállomás.

1. Nonius, fedeztetési dija: 2 frt,
2. Favori, „ „ 1 „

IV. A ludányi ménállomás.

1. Zarif, fedeztetési dija: 3 frt,
2. Favori, „ „ 1 „

V. A szécsényi ménállomás.

1. Csicsó, angol telivér, fedeztetési dija: 4 frt,
2. Jussuf, fedeztetési dija 2 frt,
3. Gydrán, „ „ 2 „
4. Nonius, „ „ 1 „

VI. A salgó-tarjáni ménállomás.

1. Somogy, fedeztetési dija: 3 frt,
2. Schagya, „ „ 1 „

VII. A sziráki ménállomás.

1. Zalavár, fedeztetési dija: 3 frt,
2. Békés, „ „ 2 „
3. Konok, „ „ 1 „

VIII. Az ecsegi ménállomás.

1. Arany, telivér, fedeztetési dija 5 frt,
2. Schagya, fedeztetési dija 1 frt.

IX. A romhányi ménállomás.

1. Harryhal, fedeztetési dija: 4 frt,
2. Gydran, „ „ 2 „
3. Majestoso „ „ 1 „

A kitüntetett 9 ménállomáson fizetendő fedeztetési dijakon kivül, még az esetleg szokásban levő istáló pénz is fizetendő.

Ezen alkalommal a lótenyésztő gazdaközönség becses figyelmébe eléggé nem ajánlható, hogy anyalovaik testalkatának a lehetőleg megfelelő mént válaszszák.

Fáy Árpád,
közgazdasági előadó.

Hirek.

Gr. Zichy Livia mint az orsz. vörös kereszt egylet elnökének intézkedése folytán, a zsélyi fürdőben 35, a podluzsányi pusztán 25, összesen 60 sebesült számára rendeznek be helyiségeket.

A b.-gyarmati női dalkör febr hó 27-én tartá évi rendes közgyülését Dömök Erzsébet k. a. elnöklete alatt. Tagok igen szép számban jelentek meg, mi örvendetes jele annak, hogy a női dalkör iránti érdeklődés még fokozottabb, mint a multban volt. A tagok alig titkolható örömét képezi az is, hogy Piróth Károlyné úrhölgy, ki a dalkör megalkotásának egyik kiváló tényezője volt, ismét belépett a működő tagok közé. Kiemelendő továbbá Hanzély Mártonné úrhölgy azon nemes elhatározása, melyszerint a dalkör alapitó tagjává lett. Az egylet anyagi ügyei kitünnek a számadások, előirányzat és vagyon mérlegéből, melyek főbb tételei a következők voltak. Bevétel: 414 frt 52 kr; kiadás: 329 frt 38 kr; pénzmaradvány: 85 frt 14 kr. Az 1887-dik évi szükséglet: 275 frt Az egylet vagyona: 585 frt 79 kr, a teher 112 frt 85 kr A választások titkos szavazattal megejtetvén, elnökké egyhangulag Scitovszky Jánosné választatott meg s Piróth Károlyné, Elbeniczky Flóriánné és Dömök Erzsébet úrhölgyek felkérettek, hogy a választás eredményét az alispánnéval küldöttségileg közöljék s egyszersmind kérjék fel, hogy az elnökséget elfogadni sziveskedjék. Alelnökül egyhangulag: Piróth Károlyné, jegyzőül: Ráth Béla, pénztárnokul: Luby Károly, karnagyul: Zelenka János választattak meg; a választmány tagjai lettek, és pedig a pártoló tagok közül: Elbeniczky Flórné, Darvay Arminné, Bachár Gyuláné úrhölgyek és a férfi tagok közül: Horváth Danó; a működő tagok közül Zelenka Jánosné, Berczelly Margit, Dömök Erzsébet, Szkladányi Terézia és Komjáthy Jenőné, ki Lévay Berta kisasszonyal egyenlő szavazatot nyert, és sors húzás utján maradt továbbra is a választmány tagja.

A b.-gyarmati kir. törvényszékhez kinevezett alügyész Megyery István marcz. 1-én foglalta el hivatalát. A nyiregyházi ujság igen dicsérően emlékezett meg Megyery urral, s úgy tüntette ki, mint a nyiregyházi társadalmi élet egyik kiváló egyéniségét. Hiszszük, hogy szép tehetségeit körünkben is érvényesiteni fogja.

Helyreigazitás. Rossz értesités folytán lapunk mult számában közöltük, hogy Horváth Bertalan fülekjárási szolgabiró úr febr. 20-án tartotta volna esküvőjét Váradi Mariska kisasszonyal Megyerben. E hir korai, mert tisztelt szolgabiránk a jelzett napon csakis eljegyzését tartotta meg. A téves közlést ezennel helyreigazitjuk.

Gyászhir. Steller Antal megyei tiszti főügyészünket megrenditő veszteség érte. Kedves neje, kivel az élet örömeiben és terheiben 36 éven át hiven megosztozott, s ki neki az életben mindene volt, e hó 3-án este 9 órakor jobblétre szenderült. E gyászhir nemcsak B.-Gyarmaton de főleg Losonczon nagy megdöbbenést keltett, mivel Steller Antalné, mint kedves háziasszony, lelkes honleány, s miveit lelkületü asszony egyaránt kitünt s mindnyájunk által tiszteltetett és becsültetett. Áldás emlékének! — A kedves halottról következő gyászjelentés adatott ki: Steller Antal, Geduly Emilia, Havas Gyula, neje és gyermekei, mély fájdalommal s igaz bánattal jelentik: Steller Antalné ez Geduly Herminának folyó hó 3-án este 9 órakor életének 56-dik, boldog házasságanak 36 ik évében történt kimultát. Hült tetemei folyó hó 5-én délután 4 órakor fognak itt beszenteltetni, s Losonczon folyó hó 6-án d. u. 4 órakor a róm. kath. vallás szertartásai szerint örök nyugalomra vitetni B Gyarmaton, 1887. márczius hóban. Béke lengjen hamvai felett!

Követésre méltó peregyesség. A város biró előtt B. L. helybeli tekintelyes kereskedőt e napokban bepanaszolta M. M. iparos. A tárgyalás során kitünt, hogy alperes csupán elvi szempontból engedte magát a biróság elé idéztetni, mit azzal is beigazolt, mert a biró azon ajánlatát vetnének az ügyfelek a pernek olykép véget, hogy a kérdéses 1 frt 30 kr fizettessék le a városi szegény alapra, nemcsak elfogadta, de az összeget még 3 frttal önkényt megis toldá. Ezen peregyezséghez felperes is szivesen hozzájárult.

Fogház vizsgálat. A b gyarmati kerületi fogház ügyében a n. m. m. kir igazságügyi ministerium által elrendelt vizsgálat teljes egy hetet vett igénybe. Dr. Székely Ferencz főügyészi helyettes és Tölgyessy Mihály igazságügyi számtiszt marcz. hó 2-án távoztak el B. Gyarmatról. A vizsgálat folytán felfedezett hiánylatok fedezetére Prónay Béla fogház felügyelő 300 frtot tett le a b.-gyarmati adóhivatalnál.

A gazdák és iparosok szövetkezete B. Gyarmaton ez év jul. havában, midőn az egylet teljesen szervezve lesz, nagyobb szabású árucsarnokat óhajt létesiteni, melyben élelmi czikkek is fognak árusittatni és pedig az egylet tagjai részére kedvező áron.

Szécsény halad. Szécsényben már műkedvelői társulat is alakult, mely tegnap lépett fel először az ottani „Ujvilág" díszes termében. Ez alkalomra két szindarab volt kitűzve, u. m. „A becsületszó," melyben Csillag Laura, Basala Ilona és Keller Berta kisasszonyok és Deutsch László, Bertha István és Berky József urak, és „A bálkirálynő" melyben Révay Maria és Dezső Erzsike kisasszonyok, s Deutsch László, Faska Géza, Niedermann Vilmos, Kálmán Sándor, Berky József, Bertha István és Nagy Dezső urak szerepeltek.

A volt korcsolya egylet tulajdonát képező s az u. n. Némethy féle kertben lévő fabódé Tapolcsányi Ferencz úr közbejöttével elárvereztetett., s a befolyt 30 frt összeg gyümölcsözés végett a takarékpénztárban elhelyeztetett. Ez szükségszerü intézkedés volt, mivel különben a bódé deszkáiból már eddig is sokat elhordtak.

Kósa János esztergályi illetőségü kocsis, kiről annak idején „Paraszt dráma" czimen megirtuk, hogy egy juhászbojtár szerelmi féltékenységből, a régiposta utca egyik házánál életveszélyesen melbaszurta, ugy, hogy akkor az orvosok sem bizták életben maradását, városi kórházunkban dr. Keleti Kálmán városi orvos gondos kezelése folytán teljesen felgyógyult, s marc. 1-én a kórházat el is hagyta.

Hol van szükség a negyedik korosztályra? A m. kir. honvédelmi miniszter az idén aránytalanul több sorozó járásban rendelte el a negyedik korosztály behivását, mint a mult esztendőben. Ennek ez az oka, mert egyes vidékeken nem reméli a három korosztályból kiállithatónak a szükségelt ujonc és póttartalékí jutalékot. Az idei sorozásra tehát a negyedik korosztályt is behivják 60 megye különböző járásaiban. A negyedik korosztály tagjait személyre szóló külön idézvények által hivják meg a sorozásra, s nem mint eddig általános hirdetményen.

Felhivás és kérelem. „A magyar nép humora" czimen legközelebb egy érdekes könyv jelenik meg Mártonffy Imre és Gergelyi István hirlapirók gondos összeállitásában. A mü tartalmazni fogja a magyar társadalmi élet mindazon humoros adomáit, melyek az egyes vidékeken közkedveltségüek és itt is amott is elmondva már oly sok derült órát szereztek. A nagy közönség azonban meg van fosztva tőlük, mert összegyüjtésükre ez ideig senki se vállalkozott. Igy csak a népajkán terjedve igen szük körben ismeretesek. De a gyüjtők éljukat csak ugy érhetik el, ha a müvelt közönség is segiti őket munkájokban. Ezért azon kéréssel fordulnak a vidéken élő irodalompártolókhoz, irják össze mindazon adomát, élczet, amely környékükön ismeretes, hogy a gyüjtemény valóban teljes legyen. Az eddig gyüjtött adomák száma ugyan már több ezerre megy, de még nincs minden vidék teljesen képviselve. A gyüjtőknek, húsz beküldött adomáért tiszteletpéldánynyal szolgál K. Mártonffy Imre hirlapiró Ujpest (Buda-pest mellett) hová a küldemények is cimzendők.

Mibe kerül a háború? Schaeffle, az ismert közgazdasági iro, aki a Hohenwarth kabinet tagja is volt, Tübingában a napokban röpiratot adott ki, melynek eszmemenete a következőkben foglalható össze: A német-franczia háború 16 milliárd márkába belekerülne, az a háború pedig, melyet Németország és Austria-Magyarország viselnének Oroszország és Francziaország ellen, 30 milliárdot nyelne el. Ez a hadiköltség a sujtott államok évi kamatterhét 4 száz. kamat mellett 640 millióval, 5—6 százal. kamat mellett pedig 800—1000 millió márkával terhelné, holott a német hadsereg tervezett szaporitása, az emlitett növekedés 3 százalékával terhelné csak az adófizetőket.

Gyári szerencsétlenség Gácson. Szlanyinka Ádám gácsi tartózkodásu posztógyári munkásnak Rajmund nevü 13 éves fiát, ki a gácsi posztógyárban a nyiró gépnél már mint munkás dolgozott folyó évi február hó 24-én estve 9 órakor a nyirógép hengerét a főtengely hengerével összekötő szij magával ragadta, s a szerencsétlent a sebes forgás következtében halálra csapdosta, s igy az egész testén nyert roncsoló sebek következtében azonnal szörnyet halt. E szerencsétlenséget a közvélemény amennyiben a gépezet könnyen megállitható lett volna, egyrészt a kellő felügyelet hiányának, másrészt a túlfeszitett munkarendnek tulajdonitja.

Nyilvános leszámolás, a m. hó 12-én a „közkórház alapja" javára rendezett bálról: belépti jegyekért befolyt: 125 frt 50 kr, kiadás: 117 frt 45 kr, (a többi kiadást a rendezőség sajátjukból fedezték.) tiszta jövedelem 8 frt 5 kr, mely összeg a 32 frtnyi felülfizetéssel együtt, vagyis 40 frt 5 kr, az alispán úrnak beszolgáltatott. A felülfizetésekhez járult: Kohn Armin 2 frt 50 kr, Hovszky Ignácz 2 frt 50 kr, Streisinger Lipótné, Schvarcz Mór és Streisinger Albert 2—2 frt, dr. Berczel Henrik 1 frt 50 kr, Havas Gyula, Rónai Zsigmond, Weisz Simon, Feledi Ignácz, Himler Adolf, Feledi Henrik, Sugár Mór, Rigócz Ferencz, Schvarcz Simon, Weisz Salamon 1—1 frt, Benedek Bernát, Himler Bertalan, Doman Bernátné, Kleyn Pál, Weisz Gábor, Szerémy Gábor, Hovszky Adolf, dr. Herman Károly, Rónai Ignácz, Strausz Miksa, Hoffman Adolf, Kohn Miksa, Szarvassy Nándor, Jónás Adolf, dr. Heksch József, Lövy Mór, Pajor István, Frisch Géza, Jónás Sarolta 50—50 kr.

Halálozás. Trikál Gábor, Kommerell Gy. iparegyleti elnökünk és órás iparos, szép készültségü egyes tanulója e hó 1-én szép részvét mellett eltemettetett.

Biráskodás gőzerővel. A következő figyelemreméltó sorokat veszszük felsőbb biróságaink gyors, szinte gyárszerü itélkezéséről: Felsőbb biróságainkat de különösen a kir táblát a mult évben az eddigieknél is több hátralék nyomja. Az év végén a k. kuria hét ezret, a bpesti kir. tábla pedig 30,000-et meghaladó hátralékot adott át az uj évnek. Képzelhetni, hogy ily nyomás sulya alatt mennyi sietséggel folyik a biráskodás különösen a kir táblán, a hol minden lehető esetben az „itélet indokainál fogva helybenhagyatik". E gőzerővel való munka mellett történt meg a napokban a kir. tábla egyik büntetőtanácsában, hogy az egyik biró egyszerre 36 ügyet adott elő, még pedig nagyon egyszerüen. A biró elmondta az elsőre véleményét, s a többit igy referálta el: simile, simile etb. — Képzelhetni, hogy ilyen itélkezés mellett mivé lesz a felsőbb birósági revizió és alaposság. A kir kurián az egyes büntető tanácsokban heti négy nap alatt egy-egy biró legfölebb 4—5 ügyet tud, az ügy komolyságának megfelelő alapossággal előadni. Ha most már a kir. táblán egyes heti 2 napi ülésre számitva 36 ügyet is elreferálnak, az legalább is csodálatra méltó gyorsaság. A felsőbb biróságok különben meg szokták semmisiteni az olyan hebehurgya munkát, mikor az első biróság jegyzőkönyvében a „detto" szó fordul elő. S ime, most már a kir. tábla is annyira van, hogy „per simile" itél. Ettől már csak egy lépés van addig, mikor az itéleteket már nem is szóval, hanem az ismeretes macskaköröm („) jellel hozzák. — Felsőbb birósági körökben azt tartják, hogy ott az itélkezés megbizhatósága a hallatlan sietség mellett gyorsan hanyatlik s ennek dacára mégis kazalnyi hátralék marad. Valóságos krizis ez, melyből könnyen az a meggyőződés keletkezhetik, hogy a másodbiróságot nem decentralizálni kellene, hanem eltörülni.

Remó Z-nak. Nagy-Csalomján. A vett tudósitás után üdvözli K. L. B.-Gyarmatról.

CSARNOK.

Kékkő.

Nógrádmegyének évkönyvei nem egyszer emliték a hazában fényes tetteik végett elhiresedett Balassák tekintetéből e várat, mely valóban büszkesége is a megyének, s mely az ostroszkai magas hegyek szélein fekszik. — A három kinyuló hegy: Bász Judás, Paphegy: az első keletnek őrhelyül szolgált a várbelieknek az ellenség mozdulataira nézve; szomszéd hegye ennek Judás, mert innét kémkedtek a törökök a várbeliek nagy veszedelmére, de megfordult a kocka a török incselkedéseit megelőzték amazok s a törököt megverték, igy nyerte nevét az áruló Judás hegy: a harmadikat egy papra keresztelí a néprege, mely szerint bizonyos pap fogadásból felért tetejére anélkül, hogy megpihent volna: ennek közepében van a vár, mely mohos, kékszint játszó sziklától nyerte nevét. Maga a vár 1247 Béla idejében épült. — Tót neve a mezővárosoknak „Modrikamen", mely meredek hegyek s mély völgyektől van környezve, lakói kézművesek, napszám és szőnő munkával keresik élelmüket. A Balassa család eredetét Bunger iró a hét magyar vezérek egyikétől származtatja, kinek fia (Bars) utódai által épült Zólyom vár, azért is zólyomi grófok cimerével éltek. Bizonyos Detrik 1228. Zólyomon kivül birta még Detrikkőt is; ötödik unokája Balassa Balázs Nagy vagy Ipolygyarmat ura a 14-ik században családjának gyarmati, a városnak Balassa-Gyarmat nevet hagyott. Jelesebb csemetéi e törzsnek: Balassa László, kit Zsigmond magyar király 1409-ben vitézségért sárkányrenddel jutalmazott. B. Ferenc 1526. szeverini bán, Nógrádmegye főispánja, harmadik neje után a bosznai királynak és Perényi Imre nádornak lett sógora. B. Imre, erdélyi vajda. Balassa Endre kir asztalnok, Nógrádmegye főispánja. B. Bálint. Nógrádmegye főispánja 1583. ban Ezek közt leghatalmasabb volt Gyarmathi Balassa Ferenc Hontmegye főispánja, cs. k. kamarás és ezredes, jeles katona. A vár egy részét Balassa Gábor maga számára helyreállittatta, annak egyik termében díszlenek a mindkét nembeli Balassák ábrái; itt a várkápolnában függött 1535. a mohácsi csatában viaskodott Balassa zászlója és mellvasa. Hogy mily hazafias és hű magyarok voltak a Balassák azt mutatja a történelem számos példája, oly ritka és ügyes hadvezérek nem akadnak a mai korban se, s őszinte szivvel kivánjuk, hogy adjon Isten a hazának számos oly jeles férfiat s az ifju nemzedék tanulva ősei példáján felbuzdulva a hazaszeretet lángától mindenkor megállhassa helyét.

Apróságok.

Keserü humor. Egy vidéki szinházban az első szerelmes jutalomjátékánál csaknem üresen maradt a szinház. A darabban egyszinész halkhangon valami hirt mond a hősnek mire ez keserü humorral igy szól:

Beszélj hangosan, hisz ugy sincs senki itt a ki hallaná.

Vannak gyermekei uram? — Egy leányka, de szeretnék még egy fiút, hogy nevem ki ne haljon. — Hogy hivják önt? — Nevem Kohn!

„Ugyan hogy viheti ezt a gyereket ilyen borzasztó hidegben az utczára?" — „Oh Istenem! Ért is ez a kis gyerek még az időjáráshoz."

„De hogy vehettél a te kis fejedhez egy ilyen nagy kalapot?!" — „Ha már egy ára van kisebbnek nagyobbnak, — gondoltam, akkor már csak a nagyobbikat veszem."

Goromba felelet. „Hogyan?" kérdezi X. gróf a mellette ülő tudóstól — „a bölcsészek fáczán hust esznek?" „Miért nem", — válaszolt a tudós — „avagy azt hiszi méltóságod, hogy a fáczánokat, csak az ostoba emberek számára teremtette az isten!?"

Megnyugtató. Doktor ur, segitsen rajtam! Megharapott egy kutya! Félek, hogy viziszonyba esem.

Mi a foglalkozása?

Borkereskedő vagyok.

Ne tartson semmitől. Mint borkereskedő nem eshetik viszonyba.

Nyilttér.*)

B.-Gyarmaton a Szécsényi utczában egy nagyobbszerü urilak, melléképülettel, 3 holdas kerttel és ezen ház tulajdonosát illető 2 hold külön szöllővel együtt bármikor bérbe adó illetve végleg eladó. — Bővebb értesitéssel szolgál a szerkesztőség.

*) E rovatban foglaltakért, nem vállal felelősséget a szerk.

Horváth Danó,
felelős szerkesztő.

500 m. mázsa

jó minőségű szénа eladó **Gazdik Lajos** zsélyi gazdaságában.

NEW-YORK

KIZÁRÓLAG KÖLCSÖNÖSSÉGEN ALAPULÓ BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG.

Alapittatott 1845-ben

Biztositéki alap 1886. január 1-én 350 millió frank.

Alapitása óta 1886 január 1-ig a New-York 222,912 kötvényt állitott ki, biztositván	3,624,647,762 frankot,
Évi dijakban bevett	746,373,352 „
Kamatokban bevett	189,309,454 „
Szerződések esedékessé geért fizetett	228,008,072 „
Nyereményekért s vásárlásokért fizetett	233,687,453 „

A New-Yorknak Amerikán, Ázsián és Afrikán kivül Európában a következő fővárosokban vannak fiókjai:

Berlinben	**Rómában**
Londonban	**Turinban**
Bécsben	**Kristianiában**
Brüsselben	**Lissabonban**
Kopenhágában	**Pétervárott**
Madridban	**Veveyben**
Párisban	**Stocholmban**
Amsterdamban	**Konstantinápolyban**

Budapesten

A New-York életbiztositó társaság tisztán kölcsönösségen alapul, alacsonyak részvényesei, tehát az egész nyeremény a biztositottak közt osztatik szét.

Bővebb felvilágositásért fordulhatni a **New York magyarországi képviseletéséghez**

Budapesten, Nádor-utcza 9.

BÉRBE ADÁS.

A pöstényi közbirtokosság tulajdonát képező ipolyi vizmű malom, a hozzá tartozó 3500 □ öl gyeplegelővel és halászási joggal 1887. évi marcius 24-én Pöstényben délelőtt 10 órakor tartandó többet igérés utján három évre bérbe adatik. A bérleti feltételek Ludányban az uradalom tisztartóságánál és Pöstényben a közbirtokosság házánál bármikor megtekinthetők.

Br. Buschman,
tisztartó.

Schlick-féle vasöntöde és gépgyár.

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

Központi iroda: VI. Váczi körut 57. — Gazdasági géposztály: Külső váczi-ut 1696—1699.

Ajánlja kitűnő szerkezetű **GÖZCSEPLŐ KÉSZÜLETEIT**, szén, fa és szalmafűtésre, szegecses rendszerű *járgánycséplőit* tisztitó-készülékkel, zsákolóval vagy anélkül, *gabona-tiszitó rostáit (Baker* és *Vidats*-rendszer) továbbá legjobbaknak bizonyult *szabadalm. Schlick-féle 2-ős* és *3-as ekéit — árak 58 frttól kezdve — szab. Schlick-féle mélyitő-ekéit kiemelő szerkezettel, mélyitő-ekéit önrezelekkel (Sach* után) *Eredeti Schlick-* és *Vidats-féle egyvasu ekéit.*

Legujabb szabadalmazott sorvetőgépek

Ezenkivül készletben vannak: Egyes és kettős *őrlőmalmok* „Little Giant" *csöves tengeri darálók, tengeri morzsolók takarmány-kesitő gépek, olajsajtók* stb. Gyárunkban működésben láthatók: a legujabb *saját rendszerű ramie-, kender- és lentörő- és tisztitó-gépek* rendkivüli mennyileges és minőleges munkaképességgel.

Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.

Képviselet: **B.-Gyarmaton: Aninger Testvér uraknál.**

GAVORA JÓZSEF

római kath. magyar cég

az 1885. évi budapesti orsz. kiállitáson a kiállitási nagy éremmel kitűnő munka és jó izlésért kitüntetve

Budapesten váci-utcza 17. sz.

Ajánlom dusan felszerelt jutányosabb áron, a lehető **egyházak és kápolnák berendezéséhez** szükséges tárgyaimat, legszebb kivitelben. Nevezetesen:

Miseruhák
római kath. és görög keleti egyházak részére.

Egyházi és társulati lobogók.
Tűzoltó, iskolás gyermek, Mária társulati, ipar társulati, dalegyleti és temetkezési-egyleti zászlók

Szt. szobrok, csillárok, kelyhek,
fali és oltár-gyertyatartók, oltárlámpák,
Monstránciák,
stáció-képek, oltárok,
úrkoporsók,
stb. stb.

Régi ruhák ujjitását, valamint tüzaranyozást és ezüstölést elvállalok és olcsón készitem el.

Arany, ezüst- és selyem-himzések és himzett egyházi ruhák nagy választékban.

egyházi csipkék,
oltárteritők,
falikeresztek,
iskola-keresztek.
Egyházi szövetek.
Damastok stb.

Pontosságomat több százra menő elismerő levelekkel bizonyithatom.

Arjegyzék és költségvetéseket kivánatra bérmentve küldök.

Eredeti McCormick

gabona-aratógép kévekötővel vagy anélkül és fűkaszáló-gépek

a legjobb a világon.

Ugyanitt minden-nemű gépek és eszközök — a gazdaságban kapnak.

MÜLLER EMIL-nél Budapest,
V., vaczi körut 76.
a McCormick Harv. Mach. Com. vezérügynöke Austria-Magyarország és a dunai országok részére

Hirdetmény.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesiteni, hogy a b. gyarmati II. sz. hitfelekezet nélküli (rom. cath.) temetkezési társulat közgyűlési határozata folytán az alapszabályok 15. §. e) pontjában foglaltakat életbe léptette vagyis mindennemű egyszerű és diszes temetés rendezéseket olvallal, szállit a temetkezéshez szükséges mindennemű czikket és ezáltal a gyászoló családot a legrészletesebb gondoktól is felmenteni törekszik.

Mindezekért a legcsekélyebb dijszámitással áll a n. é. közönség rendelkezésére.

Előforduló szükség esetén elégséges a temetést Kommerell Gyula vállalati igazgatónál (városház alatt) bejelenteni.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri a temetkezési társulat elnöksége.

Kommerell Gyula
társulati jegyző.

ifj. Schulcz Lajos
s. k. alelnök.

Ló fedeztetési hirdetmény.

Karancs-Berényben az uradalomnál 293 **Kisbér öscsse**, kisbéri nevelésű **mén** fedez, folyó évi február 20-tól julius 1-ig, telivér kanczákat 10 forintért, egyéb kanczákat 5 forintért, a dij azonnali lefizetése mellett. Dijmentes levelekre azonnali válasszal szolgál

Karancs-Berény, u. p. Lapujtó

Huszár Ignácz,
urad. kasznár.

Vendéglő bérbeadás.

A losonczi indóház melletti vendéglő april 1-től 3 évre bérbe adandó. Ez iránt értekezhetni a jelzett vendéglőben.

Fris töltésű ásványvizek és fris magvak.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesiteni, hogy üzletembea mindennemű fris **gazdasági, kerti és virág magvak**; úgyszintén a következő fris töltésű ásványvizek kaphatók u. m.: **Carlsbadi, vár, malom, forrás, Marienbádi, Selters, Gleichenbergi, Luchy, Gieschübli, „Mohai Ágnes" Koritniczai Budai és Rohitsi vizek** valamint fürdőhöz használandó **frazensbadi Moorsö.**

Magamat a nagyérdemű közönségnek ajánlva

B.-Gyarmaton, 1887. évi február hó 25-én.

Tisztelettel:

Bachár Gyula.

2815—886.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szécsényi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről közhirre tétetik, hogy Kovácsi Jánosnak, özv. Kucsis Istvánné elleni végrehajtási ügyében az 1886. évi december hó 6-án foganatositott árverés Trajtler János utajánlata folytán érvénytelenitetett s ujra kitűzetik.

Árverezik az ujra felvett ingatlanokra az árverés 333 frt kikiáltási árban elrendeltetett foganatositására határidőül 1887. évi marczius hó 18-ik napjának délelőtti 10 órája ezen telekkönyvi hatóságnál kitűzetik.

Árverezők kötelezettetnek a bánatpénz fejében a kikiáltási ár 10-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A feljegyzett birtok ezen árverésen Trajtler János által tett ajánlaton alól le nem ütheto.

Kelt Szécsényben a kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságnál 1886. évi December hó 29-én.

Alulirottnak van szerencséje a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy üzletemet a tavaszi idény beáltával a legujabb finom fajú ruha szövetekkel, és a legdivatosabb szabásu mintákkal elláttam, s azon helyzetben vagyok, hogy úgy a

férfi mint gyermek

öltönyöket a legjobb s legszebb izlés szerint előállithatom.

A pontos kiszolgálatért kezeskedem. — A nagyérdemű megrendelő közönség figyelmébe ajánlva

B.-Gyarmaton, 1887. marczius 5-én.

Teljes tisztelettel:

Dudás Samu,
férfi öltönykészitő.

Lakásom: Kis-Tabán utcza Burinsz János-féle házban.

Egy jó karban lévő legujabb szerkezetű gabona tisztitó gép Schumacher-féle B.-Gyarmaton a város házánál 1887. évi marczius 14. délelőtt 9 órakor önkéntes nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek eltog adatni.

Sztranyavszky Géza,
királyi közjegyző.

Nyomatott a kiadó tulajdonos Kék László-nál, B.-Gyarmaton 1887.